

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **I. K.**, bývajúceho v B., zastúpeného Mgr. V. Š., advokátom v B., proti odporcovi **D.**, so sídlom v B., IČO: X., o **92,94 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 14 C 55/2010, o dovolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 22. augusta 2013 sp. zn. 3 Co 235/2013, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Odporcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava I rozsudkom zo 6. novembra 2012 č. k. 14 C 55/2010-63 návrh na zaplatenie sumy 92,94 € titulom bezdôvodného obohatenia zamietol a odporcovi náhradu trov konania nepriznal. V odôvodnení uviedol, že v konaní bolo nesporné, že 4. septembra 2009 navrhovateľ porušil dopravné predpisy tým, že nerešpektoval dopravné značenie – dopravnú značku B31 a zaparkoval osobné motorové vozidlo (Š.) na mieste zákazu zastavenia. Príslušníkom MsP bolo realizované rozhodnutie o odstránení motorového vozidla (protokol o odstránení motorového vozidla). Navrhovateľ motorové vozidlo spolu so šekom na zaplatenie sumy 92,94 € za odťah vozidla prevzal v B. (zápis o výdaji motorového vozidla zo 4. septembra 2008) a uvedenú sumu aj zaplatil (11. septembra 2008). Námietky navrhovateľa, že odporca vykonal nútený odťah vozidla bez jeho súhlasu a vedomia, čím ho dočasne obmedzil vo výkone jeho vlastníckeho práva a o vykonaní odťahu v rozpore s § 40 zákona č. 315/1996 Zb., vyhodnotil za nedôvodné. Tiež námietku, že náklady za odťah vozidla prekročovali výšku priamych nákladov (akú nešpecifikoval). Naopak za dôvodnú vyhodnotil námietku odporcu, že navrhovateľ nevyužil svoje právo na prešetrenie postupu policajta, ktorý odťah vozidla nariadil, keď tvrdil, že vozidlo netvorilo prekážku. Návrh na

vydanie bezdôvodného obohatenia podal až 31. marca 2010. Preto vyvodil záver, že odťah bol vykonaný na základe rozhodnutia príslušníka MsP v súlade s § 40 ods. 5 zákona č. 315/1996 Z. z. vykonávajúceho službu v Mestskej časti Ružinov v zmysle zmluvy o odstraňovaní vozidiel uzavretou 21. decembra 2007 medzi Mestskou časťou Bratislava – Ružinov a odporcom. Súd poukázal na rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 8. apríla 2008 sp. zn. 5 Co 122/2007 v obdobnej veci vo vzťahu k výške nákladov za odťah stanovených znaleckým dokazovaním (101,82 €). O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie navrhovateľa rozsudkom z 22. augusta 2013 sp. zn. 3 Co 235/2013 rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1 O. s. p.). Po citácii príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka, zákona č. 315/1996 Z. z., zákona č. 372/1990 Zb. a O. s. p. dospel odvolací súd k záveru, že prvostupňový súd rozhodol správne, ak pri svojom rozhodnutí vychádzal zo skutočnosti, že navrhovateľ uznal rozhodnutie policajta a nežiadal o prešetrenie jeho postupu, ktorým nariadil odťah vozidla z dôvodu, že netvorilo prekážku. V konaní nebolo preukázané, že by išlo o plnenie bez právneho dôvodu – právnym dôvodom bolo rozhodnutie o priestupku a zaplatenie pokuty v blokovom konaní a ani nebolo preukázané, že by tento právny dôvod zanikol. V odvolaní sa neargumentuje skutočnosťami, ktoré by mali za následok zmenu súdom prvého stupňa zisteného stavu alebo jeho právneho hodnotenia, ani takými, o ktorých by súd prvého stupňa pri rozhodovaní o veci nebol mal vedomosť alebo ktoré by nebol zväzil. K námietke, že odporca nebol oprávnený nariadiť odťah podľa § 40 ods. 4 zákona č. 315/1996 Z. z. odvolací súd uviedol, že v danej veci išlo o aplikáciu § 3d ods. 5 písm. d/ zákona č. 135/1961 Zb. v spojení s § 40 ods. 1, 4 písm. a/ a ods. 5 zákona č. 315/1996 Z. z. a z nej vychádzajúce posúdenie, či uskutočnené odstránenie motorového vozidla navrhovateľa odporcom bolo možné považovať za odstránenie vozidla vykonané na toto konanie legitímnym subjektom. Zakladateľom odporcu je Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava, ktorý uznesením svojho mestského zastupiteľstva č. 597/2005 schválil zmenu stanov odporcu v predmete činnosti tak, že do neho bude patriť aj „odťahovacia služba“. Táto zmena stanov odporcu bola zapísaná do podnikového registra. Odporca, ktorý odstránil vozidlo navrhovateľa, bol založený Hlavným mestom SR Bratislava, správcom miestnej komunikácie, z ktorej bolo vozidlo odstránené (6 M Cdo 22/2010). Vydanie bezdôvodného obohatenia na tom základe, že suma za odťah vozidla nerepresentovala skutočné, preukázateľne a priamo vynaložené náklady na odstránenie vozidla, nie je možné taktiež podriadiť pod žiaden z dôvodov uvedených v § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka. O trovách

odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal dovolanie navrhovateľ. Navrhol ho zrušiť. Namietal, že odvolací súd nereagoval na námietky uvedené pod bodmi 1 až 5 smerujúce k samej podstate veci, dôsledkom čoho je porušenie jeho práva na súdnu ochranu. Toto zakladá vadu rozsudku podľa § 237 písm. f/ O. s. p., t. j. odňatie mu možnosti konať pred súdom. V tejto súvislosti citoval rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Ústavného súdu Slovenskej republiky a výňatky z ich odôvodnení. Podľa jeho názoru sa odvolací súd odchýlil od konštantnej judikatúry, čím konal v rozpore s princípom právnej istoty a právne posúdenie veci odvolacím súdom teda odporuje účelu a zmyslu právnej normy a nesie zjavné znaky svojevôle a arbitrárnosti. Rozsudok odvolacieho súdu tak trpí jednak vadou podľa § 237 písm. f/ O. s. p. a tiež vadou podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.

Odporca navrhol dovolanie odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas navrhovateľ (§ 240 ods. 1 O. s. p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O. s. p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

Podľa § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu len, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O. s. p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Podľa § 238 ods. 2 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Napokon podľa § 238 ods. 3 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3, 4 O. s. p.

Podľa § 238 ods. 4 a 5 O. s. p., ktoré odseky majú vo vzťahu k ods. 1 až 3 tohto ustanovenia povahu špeciálnej úpravy, dovolanie nie je prípustné vo veciach upravených Zákonom o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov okrem rozsudku o obmedzení

alebo pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu, o priznaní rodičovských práv a povinností maloletému rodičovi dieťaťa, o určení rodičovstva, o zapretí rodičovstva alebo o osvojení. Dovolanie nie je prípustné ani vo veciach, v ktorých bolo napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcim trojnásobok minimálnej mzdy a v obchodných veciach desaťnásobok minimálnej mzdy, pričom na príslušenstvo sa neprihliada. Ak je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky, dovolanie nie je prípustné, ak výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa prvej vety. Na určenie minimálnej mzdy je rozhodujúci deň podania návrhu na prvostupňovom súde.

Citované odseky 4 a 5 ustanovenia § 238 O. s. p. vyjadrujú zámer zákona, aby určité rozhodnutia (buď so zreteľom na povahu prejednáwanej veci alebo vzhľadom na určité špecifiká predmetu konania) neboli v dovolacom konaní prejednávané. V § 238 ods. 5 je vyslovená neprípustnosť dovolania proti rozsudkom vo veciach, v ktorých bolo napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení nepresahujúcom trojnásobok minimálnej mzdy rozhodnej v čase podania návrhu na prvostupňovom súde. Teda v týchto veciach je zo zákona vylúčená prípustnosť dovolania, a to aj za predpokladu, že by smerovalo voči rozsudkom uvedeným v § 238 ods. 1 až 3 O. s. p.

V prejednáwanej veci je dovolaním napadnutý potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bolo rozhodnuté o peňažnom plnení 92,94 €.

Výška minimálnej mzdy ku dňu podania návrhu, t. j. ku dňu 31. marca 2010 predstavovala sumu 307,70 € a jej trojnásobok sumu 923,10 €. Dovolanie teda smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcim trojnásobok minimálnej mzdy (92,94 € < 923,10 €). Na danú vec sa preto vzťahuje ustanovenie § 238 ods. 5 O. s. p.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O. s. p. ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O. s. p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O. s. p., ale zaoberal sa aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O. s. p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku či uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdov, spôsobilosti

účastníka, zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, o nepodanie návrhu na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, o odňatie možnosti konať pred súdom a o rozhodovanie vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Vady konania podľa ustanovenia § 237 písm. a/ až g/ O. s. p. dovolateľ nenamietal a ich existenciu po preskúmaní spisu nezistil ani dovolací súd.

Vychádzajúc z obsahu dovolania a v ňom vytýkaných nedostatkov, dovolací súd sa osobitne zamerlal na skúmanie otázky, či postupom alebo rozhodnutím odvolacieho súdu bola navrhovateľovi odňatá možnosť konať pred súdom podľa § 237 písm. f/ O. s. p.

Pod odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkovi konania odnímajú tie jeho procesné práva, ktoré mu zákon priznáva. O vadu konania, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O. s. p. významná ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. Takáto vada konania znamená porušenie základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý súdny proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“).

Z hľadiska posúdenia existencie procesnej vady podľa § 237 písm. f/ O. s. p. ako dôvodu zakladajúceho prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu (v danej veci proti potvrdzujúcemu rozsudku) nie je pritom významný subjektívny názor dovolateľa, že v konaní k takejto vade došlo, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne takouto vadou zaťažené, t. j., že nastali skutočnosti, v dôsledku ktorých vada vznikla (prejavila sa), resp. nebola odstránená v postupe – rozhodnutí odvolacieho súdu.

Navrhovateľ vo vzťahu k vade konania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. namietal nepreskúmateľnosť odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu z hľadiska vysporiadania sa s jeho odvolacími námietkami.

Podľa § 157 ods. 2 O. s. p. v odôvodnení súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný

účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z akých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre zákonného rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O. s. p.), pričom účastníkovi konania musí dať odpoveď na podstatné (zásadné) otázky a námietky spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach. Citované zákonné ustanovenie sa totiž chápe aj z hľadiska práv účastníka na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorého súčasťou je aj právo na súdne konanie spĺňajúce garancie spravodlivosti, a toto ustanovenie treba vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), porovnaj napr. rozsudok vo veci Garcia Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999, sťažnosť č. 30544/96, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1999-I tak, že rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III, rozsudok Higginsova a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I). Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil, že „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práva slobôd (ďalej len „listina“) je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu“ a že „takéto odôvodnenie musí obsahovať aj rozsudok opravného (odvolacieho) súdu (pozri uznesenie z 3. júla 2003 sp. zn. IV. ÚS 115/03).

V prejednávanvej veci sa odvolací súd v dôvodoch svojho rozhodnutia po tom, čo konštatoval, že nebol dôvod na zmenu ani zrušenie odvolaním napadnutého rozhodnutia, podrobne vysporiadal so skutkovými okolnosťami danej veci preukázanými dokazovaním

vykonaným súdom prvého stupňa a z nich vyplývajúcim právnym záverom pri citácii aplikovaných ustanovení príslušných právnych predpisov. Vysporiadal sa aj s odvolacími námietkami navrhovateľa z hľadiska právneho posúdenia veci, pričom konštatoval, že v odvolaní navrhovateľ neargumentuje skutočnosťami, ktoré by mali za následok zmenu súdom prvého stupňa zisteného stavu veci alebo jeho právneho hodnotenia, ani takými, o ktorých by súd prvého stupňa pri rozhodovaní o veci mal vedomosť alebo ktoré by nebol zvažil. Uzavrel, že z konania pred súdom prvého stupňa i odvolacím súdom iný, než napadnutým rozhodnutím vyslovený právny záver nevyplýva a v odvolaní uvedené argumenty nie sú spôsobilé privodiť iné právne posúdenie stavu veci. Odvolací súd sa osobitne vysporiadal aj s odvolacou námietkou oprávnenosti odporcu nariadiť odťah motorového vozidla (§ 40 ods. 4 zákona č. 315/1996 Z. z.). Preto rozhodnutie odvolacieho súdu nemožno považovať za nepreskúmateľné, arbitrárne.

Pokiaľ navrhovateľ namieta – a to aj z hľadiska vysporiadania sa odvolacieho súdu s jeho odvolacími námietkami – nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.) treba uviesť, že právnym posúdením veci je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O. s. p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). Aj za predpokladu, že by tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľom vytýkané skutočnosti by mali za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladali by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad v danej veci nešlo). Nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov nie je ani procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., lebo ani (prípadným) nesprávnym právnym posúdením veci súd účastníkom konania neznemožňuje realizáciu žiadneho jeho procesného oprávnenia (pozri napr. rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010,

3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010). Preto dovolací súd (s ohľadom na zdôrazňovanú právnu úpravu dovolacieho konania) nemohol preskúmať rozhodnutia súdov nižších stupňov vo vzťahu k námietkam navrhovateľa z hľadiska správnosti ich právnych záverov.

Vzhľadom na uvedené možno uzavrieť, že prípustnosť dovolania navrhovateľa nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O. s. p. a v dovolacom konaní neboli zistené ani dôvody prípustnosti dovolania uvedené v ustanovení § 237 O. s. p. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie navrhovateľa podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, odmietol.

V dovolacom konaní úspešnému odporcovi Najvyšší súd Slovenskej republiky nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, pretože nepodal návrh na priznanie mu trov tohto konania (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p., § 142 ods. 1 O. s. p. a § 151 ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 10. decembra 2014

JUDr. Oľga Trnková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová